

ageche 27/3/13 gjo

zaaknummer 2010 T 125

Beslissing 15 februari 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te
Leiden,

tegen:

[naam],
geboren in [jaar],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Broeders van Huijbergen, te
Huijbergen, onder de naam '[naam]'.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 14 maart 2011.

Op 20 april 2011 is bij de griffie een verweerschrift ingekomen van [aangeklaagde].

Op 26 september 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is bij die zitting verschenen, vergezeld door zijn zwager [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken.

Aangeklaagde kon ter zitting niet verschijnen wegens fysieke ongemakken hetgeen hij heeft toegelicht in zijn brief van 2 mei 2011. Aangeklaagde is vervolgens op zijn thuisadres te [plaats] op 12 december 2011 gehoord door de voorzitter, in aanwezigheid van de griffier. De echtgenote van [aangeklaagde] was daar bij aanwezig.

2. De klacht

2.1. Klager werd in 1958 op zijn 13^e naar het internaat [naam] in [plaats] gestuurd. In het tweede jaar op het internaat - toen klager 14 jaar oud was- begon het seksueel misbruik door aangeklaagde. Klager lag op een open slaapzaal met circa 18 bedden. Aangeklaagde sliep daar ook maar dan in zijn eigen chambrette. Aangeklaagde liep 's nachts rond en voelde aan de jongens. Hij probeerde ze te betasten en onder de dekens te kruipen. Dit probeerde hij ook bij klager. Het lukte aangeklaagde uiteindelijk om bij klager in bed te kruipen, de broek van klager naar beneden te trekken en zijn genitaliën te betasten. Dit heeft herhaalde malen

plaatsgevonden. Klager is ook herhaalde malen (hij herinnert zich zeven keer) anaal gepenetreerd door aangeklaagde nadat deze stiekem 's nachts bij klager in bed was gekropen. Klager had daarbij erge pijn en na afloop was alles nat. Klager wist toentertijd niet wat dat was. Klager kon niet 's nachts rustig gaan slapen uit angst voor seksueel misbruik door aangeklaagde.

Klager is ook een keer met aangeklaagde samen in de trein naar het ziekenhuis in [plaats] gereisd, alwaar klager een hersenonderzoek diende te ondergaan. Tijdens deze treinreis zat beklagde steeds aan de knieën van klager te friemelen.

2.2. Klager was als jongen erg kwetsbaar. Dit had onder andere te maken met een aangeboren handicap aan zijn linkerhand die niet volledig ontwikkeld was. Zijn moeder gaf hem het gevoel (daardoor) niet gewenst te zijn, en zijn vader was een alcoholist. Hij werd op school erg gepest en om hem niet thuis te hebben, stuurde zijn moeder hem vanaf zijn 6^e jaar naar allerlei "gezondheidskoloniën". Hij bracht zijn jeugd deels door in dit soort inrichtingen en deels ook bij zijn grootouders alwaar ook zijn tante woonde. Door deze omstandigheden had hij geen warm thuis, hetgeen zijn kwetsbaarheid als kind ook mede verklaart.

Door deze kwetsbaarheid, werd hij gedurende zijn gehele internaatsverblijf (1958 en 1959) ook door andere jongens op het internaat gepest en seksueel misbruikt. Zo moest hij ook andere jongens zowel overdag als 's nachts aftrekken terwijl aangeklaagde toekeek en niets deed.

2.4. Na twee jaar internaat, weigerde hij terug te gaan en ging hij bij zijn tante wonen. Vanaf dat moment werkte hij in de bakkerij.

2.5. Klager heeft veel ervaringen uit zijn jeugd weggestopt. Hij zingt en fluit veel en maakt daardoor op anderen een (schijnbaar) vrolijke en luchtige indruk, zelfs als hij over zijn internaatsperiode vertelt. Maar hij is lang angstig geweest en had steeds het gevoel gevolgd te worden. Hij kon bij terugkomst uit het internaat zijn negatieve ervaringen met niemand delen, alhoewel hij dat wel graag wilde. Hij raakte daardoor depressief. Hij is de ervaringen in zijn jeugd niet vergeten en droomt nog steeds over het internaat. Klager is inmiddels 40 jaar getrouwd maar heeft het seksueel misbruik in het internaat niet aan zijn vrouw kunnen vertellen. Hij heeft het wel verteld aan een goede vriend en aan zijn zwager. Zijn twee dochters, die zijn vrouw en hij hebben geadopteerd, heeft hij het heel summier verteld. Klager kan het niet opbrengen om naar een psycholoog of psychiater te gaan omdat deze hem te veel doen denken aan de doktoren in de gezondheidskoloniën. Hij heeft zich lange tijd een soort 'robot' gevoeld, alsof hij buiten zichzelf stond en geen gevoel had. Hij is nog niet voldoende toegekomen aan het verwerken van zijn ervaringen.

2.6. Klager hoopt dat deze procedure een begin kan zijn om zijn internaatsperiode eindelijk te kunnen gaan verwerken. Tevens hoopt hij met zijn klacht erkenning te krijgen voor wat er is gebeurd.

3. Het verweer

3.1. Aangeklaagde geeft aan dat hij in 1959 broeder is geweest op het [internaat] in [plaats]. Zijn taken bestonden voornamelijk uit het overdag surveilleren maar ook 's nachts als de jongens op de slaapzaal sliepen. Op die slaapzaal had aangeklaagde een eigen chambrette. Aangeklaagde geeft aan niet in bed te zijn gekropen bij klager, noch bij andere jongens. Hij ontkent jongens 's nachts te hebben betast onder de dekens, en eveneens ontkent hij klager te hebben gepenetreerd. Wel liet hij enkele jongens 's avonds laat nog wel eens plassen om te

voorkomen dat ze 's nachts in hun bed plasten. De klacht over het seksueel misbruik zegt hem niets. Hij kan zich de persoon van klager niet herinneren, evenmin het pesten en het seksueel misbruik door andere jongens van het internaat. Aangeklaagde distantieert zich volledig van het hem verweten seksueel misbruik.

3.2. Aangeklaagde kan zich daarentegen wel herinneren dat hij een keer met een jongen uit het internaat per trein naar [plaats] reisde omdat die jongen een hersenonderzoek moest ondergaan. Hij weet niet of het hier om klager ging. Tijdens die treinreis heeft hij zeker niet aan de knieën van de desbetreffende jongen gefruumd.

3.3. In de loop van 1959 is aangeklaagde eigener beweging uitgetreden, (hetgeen is geformaliseerd in 1960) omdat het leven als broeder niet overeen kwam met de idealen die hij daarover had. Hij geeft aan destijds zelf de naam '[naam]' te hebben gekozen en dat hij toentertijd ook wel '[bijnaam]' werd genoemd vanwege zijn krullen.

3.4. Hij concludeert - kort samengevat - dat hij niets te maken heeft met het door klager gestelde seksueel misbruik. Hij beroept zich daarbij tevens op de schriftelijke verklaring van overste [naam] van de Congregatie van de broeders van Huijbergen waarin staat dat er niets onoirbaars over aangeklaagde in de archieven is gevonden. Tevens merkt aangeklaagde op dat de mail van [naam] die melding maakt van seksueel misbruik door [aangeklaagde] de periode 1960-1963 noemt, terwijl hij toen het internaat al verlaten had.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidsituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Alhoewel meer dan vijftig jaar zijn verstreken sedert de feiten zich hebben afgespeeld die klager aangeklaagde verwijt, is het voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat aangeklaagde op het [internaat] te [plaats] in de loop van 1959 herhaalde malen 's nachts op de slaapzaal bij klager in bed is gekropen en hem en zijn genitaliën heeft betast.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke en betrouwbare wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. De verklaring van [naam] (ingediend bij mail van 14 maart 2010) ondersteunt de zienswijze dat seksueel misbruik heeft plaatsgevonden. [Naam] verwijst weliswaar naar een periode die in ieder geval één jaar ligt nadat aangeklaagde uit het internaat was vertrokken. Dit acht de Klachtencommissie echter niet van doorslaggevend belang nu zovele jaren zijn verstreken. Het feit dat [naam] aangeeft op het [internaat] in [plaats], ook zelf seksueel te zijn misbruikt door aangeklaagde en dat hij ook beschrijft dat dit op de slaapzaal plaatsvond waarbij aangeklaagde 'op de slaapzaal bij jongens in bed kroop', acht de Klachtencommissie wel van doorslaggevend belang. Tevens betreft de Klachtencommissie in haar afweging de mail van [naam] d.d. 24 maart 2011 die in zijn algemeenheid aangeeft dat sprake was van seksueel

misbruik door aangeklaagde op vorenbedoeld internaat. Hij noemt daarbij expliciet de naam die aangeklaagde destijds als broeder voerde, te weten [naam] tezamen met zijn toenmalige bijnaam '[bijnaam]'.

4.5. De Klachtencommissie acht het seksueel misbruik in de vorm van penetratie daarentegen niet aannemelijk geworden. Alhoewel de verklaring van klager ook op dit punt oprecht en betrouwbaar is overgekomen op de Klachtencommissie, zijn in de thans voorliggende zaak voor wat betreft dit onderdeel van de klacht geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager op dit punt ondersteunen. Hiermee is bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn. Het lijdt voor de Klachtencommissie geen twijfel dat het misbruik een negatieve invloed heeft gehad op het leven van klager.

4.6. Het behoeft geen betoog dat het frequente seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 14 jaar oud. Aangeklaagde had voor klager een persoon dienen te zijn die hij had moeten kunnen vertrouwen.

4.7. Voor zover klager genoegdoening wenst in de vorm van een financiële vergoeding, kan de klachtencommissie daarover niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste, zal klager zich kunnen wenden tot de Compensatiecommissie, welke commissie zich zal buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding. Klager zal hierover te zijner tijd een formulier toegezonden krijgen door het Meldpunt.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie de klacht, aangaande het in de loop van 1959 regelmatig in bed kruipen bij klager en betasten van diens genitaliën, gegrond te verklaren. Tevens adviseert de Klachtencommissie om te erkennen dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde en namens de Congregatie zijn spijt te betuigen over het klager aangedane leed.

Dit advies is vastgesteld op 15 februari 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. B.F.de Poorter en prof. dr. W.H.G. Wolters, leden, bijgestaan door mr. E.B. Schaafsma-van Campen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie Broeders van Huijbergen en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.